

Mmetụta Gburu gburu Ebe Obibi Ụmụ akwụkwọ N' Ọmụmụ Asụsụ Igbo

Nke

¹Onwuka, Gloria T.

gloria.onwuka@unn.edu.ng

Na

²Akanwa, Ifeyinwa J.

1&2 Ngalaba Mmụta Nka, Mahadum Naijiria, Nsukka

Ụmịedemede

Nchọcha a lebara anya na mmetụta gburu gburu ebe obibi ụmụ akwụkwọ na-enwe n'ọmụmụ asụsụ Igbo n'ụlọ akwụkwọ sekondiri. Mbunuche nchọcha a bụ ichọpụta ka gburugburu ebe obibi ụmụ akwụkwọ si emetụta ha n'ọmụmụ asụsụ Igbo n'ụlọakwụkwọ sekondiri. O bụ usoro sọvee nkọwa ka e ji mee nchọcha a. Ndi e ji mee nchọcha a bụ ụmụ akwụkwọ di otu nari na iri abuo n'onyogugu bu nke e ji usoro ebumnobi wee hoputa. Ha nochitere anya umu akwukwo onyogu ha di otu puku, nari ato na iri ise na iteghete. E ji ulo akwukwo ise nochite anya ulo akwukwo iri abuo e nwere n'okpuru ochichi Mgbago Ugwu Umuahia. E ji ajuju nchocha ato were mee nchocha a. Ngwa nchocha e jiri mee nchoputa bu ajuju ederede njumaza. O bu site n'usa di iche iche ndi zara ajuju nyere ka ndi nchocha a gbadoro ukwu wee hazie nchoputa ha mere n'usoro miin na ndipu n'izugbe. Site n'usa di iche iche ndi zara ajuju nyere, a choputara na isuru umu akwukwo olu asusu abuo na mmekorita umu akwukwo na agbataobi bu uzọ gburu gburu ebe obibi si emetuta ha n'omumu asusu Igbo. Site na nchoputa nchocha a, a tonyere aro nke otu n'ime ya bu ka ndi nne na nna gbaa mbọ jiri olu asusu Igbo zulite umu ha tumadi na mmalite omumu asusu ha, nke ga-enyere umu akwukwo aka inwe mmasi imuta asusu Igbo nakwa inwe mmuo imutakwu ya n'ulo akwukwo di elu.

Okpurukpu Okwu: Gburu gburu Ebe obibi, Agbataobi, Asusu Igbo

Mkpelite

Asusu bu usoro okwu e kwuru n'onu maobu detuo n'akwukwo nke e ji mara ndi, ma burukwa nke ha na-eji ezirita ozi n'etiti onwe ha ma na-emekorita ihe. Makinde (2006) kowara asusu dika ugbo e ji ebu akonauche na obibi ndu ndi mmadu. Nke a putara na asusu obula zuru oke bu nke na-aruputa oru a turu anya n'aka ya nke bu izikorita ozi. Asusu mmadu na-asu mere o ji kara anumanu ndi ozo elu (Nordquist, 2019; Sapir in Hakim, 2018). Asusu bu njirimara mmadu, ma burukwa uzọ mmadu na ibe ya ji enwe mmekorita n'etiti onwe ha. Asusu dika Onwuka (2012) mere ka a mata mkpa o di na ndu mmadu, bu uzọ mmadu si eme ka ebumnobi ya puta ihe. Onwuka gara n'ihu kowaa na o bu asusu ka a na-eji azukorita ahia, eziputa omenala, ekpere chi nakwa uzọ obibi ndu mmadu ndi ozo. E ji asusu amata agburu mmadu si na ya. Ihe kacha puta ihe n'asusu bu na a na-eji ya echekwa omenala ndi. Obodo obula tufuru asusu ha etufuola njirimara ha. Okafo (2008) na

nkowa nke ya gosiri na asusu bu uzọ ndi ochie cheputara ka mmadu na ibe ya were na-ekwukorita okwu ma na-agwarita ibe ha ihe ha chorọ imata.

Asusu di oke mkpa na ndu mmadu; nke a mere ka govuementi etiti Naijiria n'akwukwo iwu na-achikwa mmuta kpebie na o di mkpa ka nwata akwukwo obula muta ma o pekata mpe otu n'ime asusu ato e nwere na Naijiria dika uzọ e si echekwa omenala ndi (Federal Republic of Nigeria: FRN, 2013). O buru na ndi nwe asusu eleghara asusu ha anya ma hapu isu ya maobu ikuziri ya umu ha, asusu ahụ ga-anwu. FRN (2013) hutara asusu dika uzọ e si echekwa omenala ndi. Nke a bu eziokwu n'ihu na asusu na-aga n'ihu ma e chekwaa ya ka ogbo ndi di n'ihu wee muta ya. A bia na Naijiria, e nwere otutu asusu ndi mmadu na-asu, ma asusu ato putara ihe nke asusu Igbo bu otu n'ime ha.

Asusu Igbo bu asusu nke ndi agburu Igbo nwe. Agburu Igbo bu agburu a na-ahuta na mpaghara Ndiida Owuwa Anyanwu Naijiria. Gutman na Avanzati (2013) kowara na ndi na-asu asusu Igbo ruru nde mmadu iri abuo na anọ. A na-ahuta ndi Igbo na steeti ndi dika Abia, Anambra, Ebonyi, Enugu na Imo tinyekwara akuku ufodu nke steeti Delta, Akwa Ibom, Benue, Bayelsa, Kogi na Rivers. Asusu Igbo so n'otu ezinulo asusu 'Naija Kongo' ma sorokwa n'obere otu asusu 'Kwa' nke a na-asu na mba Afrika (Agugu, 2006; Widjaja, 2019). Obibia ndi ocha biara na Naijiria nakwa etu ndi Igbo siri gbasaa n'akuku mpaghara uwa ndi ozo, tinyekwara oke mmepe anya emeela na otutu ndi Igbo anaghizi asu asusu Igbo ma ya foduzie ikuziri ya umu ha. Otutu ndi nne na nna ndi Igbo na-eche na o dighi mkpa ikuziri umuaka ha asusu Igbo n'ulo akwukwo. Ha na-enwe obi uo ma umu ha na-asu asusu Bekee maobu asusu ndi ozo. Ozuruonye (2000) kowara na ufodu ndi nne na nna anaghi enye umu ha ohere imu na isu asusu Igbo n'ulo ha. Ha na-ele asusu Igbo anya dika asusu ndi ime obodo, ma burukwa nke na-ewetu ugwu mmadu n'ala. N'otu aka ahukwa, Onyelade (2000) kowakwara na otutu ndi nne na nna achoghi ka a na-akuziri umu ha asusu ala nna ha. Ha chorọ ka akuziere umu ha naani asusu Bekee n'ihu na o bu asusu agburu niile ji ezirita ozi ma na-emekorita ihe na Naijiria. Otutu ndi mmadu na-ele asusu Igbo anya dika asusu ndi na-aguchaghi akwukwo, nke a mere na ufodu ndi Igbo na-akpa agwa ka ndi asusu ha na-eme ihere. Ikekeonwu (2004) kowara na onodu odi ndu onwu ka mma nke asusu Igbo no n'ime ya ugbua bu n'ihu enweghi mmasi ndi Igbo n'ebe asusu ha di. Nke a putara ihe n'uzo ha siri gbahapu asusu ha bu asusu Igbo ma jiri obi ha niile nabata asusu Bekee ma jiri ya eme ihe. Chukwuemeka (2004) kowakwara na onye Igbo agaghi asu Igbo rue nkeji ise n'etinyeghi ya asusu Bekee maobu asusu ozo. Nchoputa e mere gosiri na asusu Igbo nwere ike inwu n'oge adighi anya ma o buru na e nweghi ihe e mere gbasara ya. Nke a emeela ka asusu Igbo nwee otutu ihe mgbochi n'ihe banyere uoasusu.

A biakwa n'otutu ulo akwukwo no n'oke ala Igbo, ha na-etinyekwa aka eme ka asusu Igbo buru nke umu akwukwo na-eleghara anya. Ufodu ndi isi ulo akwukwo na-amachibido umu akwukwo ha iwu ka ha ghara isu Igbo. A na-eri ndi suru asusu Igbo nha. Nke a na-eme ka umu akwukwo leghara asusu Igbo anya. A na-ahutakwa ihe ima aka n'ebe ufodu ndi nkuzi no. Nwadike (1990) kowakwara na agwa ndi nkuzi ufodu n'ebe asusu Igbo di na-adoghachi umu akwukwo aka elekere azu n'ihe omumu asusu Igbo. Ufodu ndi nkuzi asusu Igbo na-eji asusu Bekee akowa ihe ma o buru na ha na-akuzi Igbo. Nke ka njo bu na ufodu ndi nkuzi ndi a na-akwado umu akwukwo ha imu asusu ozo ma o bu ka ha na-asu asusu ndi ozo.

Gburu gburu bu ihe niile no mmadu nso. O bu ihe niile ya na mmadu na-enwe mmekorita kwa ubochi. O nwere ike buru ihe ndi a na-ahụ anya, nwekwaa ike buru ihe ndi anaghi ahụ anya. O nwekwara ike buru ihe ndi na-eku ume maobu ndi anaghi eku ume (Mahdi, 2018; Obiano, 2008). Okundu (2004) kowara gburu gburu dika ebe obula mmadu hutara onwe ya ma sorokwa na-

emekorita ihe. Gburu gburu na-arụ ọrụ dị mkpa n'ime nakwa isi asụsụ okachasi n'ebe umuaka n' n' ihi na ha anaghi esi n'afọ buru asụsụ pụta. William na Ferlanda (1973) kowara na echiche nakwa otu umuaka si enwe ogugu isi dabere na gburu gburu ebe ha bi. Gburu gburu ebe mmadu hutara onwe ya nwere ike imetuta otu o si ele ihe anya, uzọ o si eche echiche nakwa otu onye ahụ si akpa agwa.

A bịa n' ihe metutara asụsụ, gburu gburu mmadu nwere ike imetuta otu o si ele anya ma na-eji ya eme ihe. Gburu gburu mbu nwatakiri na-amalite n'ezinulo a muru ya. O bu ebe a ka nkuzi omumu asụsụ mbu nwata na-amalite. O nwere ike ibu site n'udi asụsụ ha na-asu, otu ha si agwakota asụsụ onu, otu e jiruru ufodu asụsụ kporo ihe karịa ibe ya nakwa ihe ndi ozo. Bandura (1962) kowara na o bu agwa onye nakwa asụsụ umuaka na-anukari na gburu gburu ha ka ha na-enomi. Ihe ndi no gburu gburu umu akwukwo nke ga-emetuta ha n' ihe gbasara otu e si e ji asụsụ eme ihe gunyere otu e si zulite mmadu, agwa ndi nne na nna metuta asụsụ ahụ, iru eru nakwa agwa onye nkuzi, ya na ngwa nkuzi onye nkuzi na-ewebata na nkuzi ya na ihe ndi ozo.

Mmadu anaghi ebi naani ya, a ga-enweriri ndi bidebere ya nso. Ndi a nwere ike ibu ndi ha na ya bi otu ebe, ndi ya na ha na-azuko ahia, ndi ya na ha na-agako akwukwo, ndi ya na ha na-ekpe otu ekpemekpe, ndi oru ibe ya maobu ndi ya na ha so tokoo. Ndi a ka a na-akpo ndi agbataobi. Mmekorita umuaka na ibe ha na-eme ka umuaka muta asụsụ osooso tumadi mmekorita ndi ozo torola eto. Oluikpe (2007) mere ka a mata na umuaka na-amuta asụsụ site n' inomi ndi ha na ha bi. Nke a bu eziokwu maka na mgbe umuaka na-ege asụsụ ndi ha na ha bi, o ga-eme ka ha sonye n' isi asụsụ ahụ. Mmetuta ndi agbataobi nwere ike ibu otu ha si ele asụsụ anya, otu ha si agwakota asụsụ onu, otu ha si eji asụsụ eme ihe tinyere ihe ndi ozo. Mmetuta di otu a nwere ike ikwalite asụsụ maobu gbuo asụsụ di otu ahụ.

O buru na e were asụsụ ozo na-akuziri nwata ihe ma na-asuru ya asụsụ ozo n' ulo, o ga-abu ihe mgbagwoju anya nye nwata di otu ahụ. Nwata akwukwo a na-asuru asụsụ Igbo naani mgbe a na-akuzi asụsụ Igbo agaghi eme nke oma n' asụsụ Igbo, ogaghi eji ya kporo ihe. Agbara (1999) kowara na isuru umuaka olu asụsụ abuo na-adoghachi umuaka aka azu n' ime asụsụ ha. Ufodu umuaka bu ndi nwere mmasi n' ime Igbo n' onwe ha anaghi enweta nkwardo kwesiri ekwesị site n' aka ndi nne na nna ha. Ufodu bu ndi nne na nna ha na-amachibido ime ihe ozo maobu asụsụ ozo. Naani isi asụsụ Igbo maobu imata ka e si aguputa ya ezughi, o dikwa mkpa ka umuaka nwee mmuo iwere asụsụ ha gaa n'ogo di elu.

Umuaka a zulitere n' obodo ndi mepere emepe na-enwekari ohere iji ngwa oloroohuru nkanuzu eme ihe, ebe umuaka ndi toro n' ime obodo bu ndi na-achụ nta, aku azu, aru oru ugbo. Nke obula n' ime ihe omume ndi a nwechara uzọ ha si akwalite ma o bu egbu asụsụ Igbo. Ka umuaka ndi toro n' ime obodo na-eme ihe omume ha, a na-achoputa na ha na-eji asụsụ Igbo eme ha. Ebe ndi otu ha toro n' obodo ndi mepere emepe na-abukari ndi na-eji asụsụ Bekee maobu asụsụ agwakotara onu eme ihe n' ihi mmetuta intaneti nakwa ngwa oloroohuru ndi ozo. Asụsụ nwatakiri ji eme ihe na-esi ike ma o buru na ndi muru ya nakwa ndi agbataobi ya ejiri otu asụsụ ahụ na-agwa ya okwu ma na-akowara ya ihe, tinyekwara ihe ndi ozo ya na nwata di otu a na-enwe mmekorita kwa ubochi. Agbedo (2003) kowara na asụsụ nwatakiri enweghi ike ikwuru ma o buru na enweghi ihe dika gburu gburu nakwa ndi agbataobi. Nwata akwukwo toro n' ebe e ji asụsụ Igbo kporo ihe, na-asu asụsụ Igbo n' ulo, nwekwaa ezigbo ngwa nkuzi kwesiri ekwesị ga-enwe agwa dikwa icha ma e were ya tinyere nwata akwukwo enweghi udiri ohere a. Nwata akwukwo nwere ezigbo ohere nakwa agbataobi dabara adaba ga-enwe mmasi obula ime asụsụ Igbo n' ulo akwukwo di elu karịa

onye enweghi udirị ohere a. Ya bu na ebe mmadu hutara onwe ya nakwa otu e si zulite mmadu puru ikwalite maobu gbuo mmuo onye ahụ n'ebe asusu Igbo di.

Asusu Igbo bu otu uzọ e si echekwa omenala Igbo. Asusu na-akowa omenala ndi .O na-akowa ebe mmadu si, mana ufodu ndi Igbo anaghi eji asusu ha akporo ihe. Ufodu umu Igbo na-eleghara asusu Igbo anya, ufodu ndi nne na nna anaghi ekwe akuziri umu ha asusu Igbo n'ulo ha nke mere na o dizi ka asusu Igbo na-anwu anwu. O kwesiri ka a mata n'asusu na-aga n'ihu ma o buru na umuaka a na-asu ma na-amukwa ya bu asusu ma n'ulo ma n'ulo akwukwo. Nwaozuzu (2017) gosiputara nke a n'okwu ya na asusu na-akwuru chim mgbe a na-eme ka umuaka na-asu ya ma na-amukwa ya n'ulo akwukwo. Nke a mere otutu ndi okammuta ji na-etinye anya n'uzo di iche iche e nwere ike iji kwalite asusu Igbo ma mee ya ka o nweghachi ndu. Nkuzi asusu Igbo kwesiri ibu nke ga-amalite n'ogo otaakara wee rue n'ogo mahadum. Ime ka nke a di ire, a ga-achoputa ihe ndopu uche na ihe mkpoghachi azu n'ebe nkwalite omumu Igbo di. Inwe mmasi imu nakwa isu asusu Igbo abughi nnatarachi kama o bu ihe a na-amuta amuta. O bu ya mere nchocha a ga-eji lebaa anya na gburu gburu ebe obibi umu akwukwo iji choputa ihe ndi no umu akwukwo nso nke ga-enyere ha aka n' omumu asusu Igbo nakwa otu ebe obibi maobu agbataobi ha si emetuta ha n'omumu asusu Igbo n'ulo akwukwo sekondiri okachasi n'okpuru ochichi mgbago ugwu Umuahia nke steeti Abia.

Mbunuche Nchocha

Mbunuche nchocha a bu ichoputa ka gburu gburu ebe obibi maobu agbataobi umu akwukwo si emetuta ha n'omumu asusu Igbo n'ulo akwukwo sekondiri. Nchocha a lebara anya kpomkwem n'ihe ndi a:

1. Ichoputa ka isuru umu akwukwo olu asusu abuo si emetuta ha n'omumu asusu Igbo.
2. Ihe ndi no na gburu gburu umu akwukwo nwere ike inye aka kwalite omumu asusu Igbo.
3. Ichoputa ka mmekorita umu akwukwo na agbataobi si emetuta ha n'imu asusu Igbo.

Ajuju Nchocha

Iji duzie nchocha a, ndi nchocha weputara ajuju ato maka nchocha a:

1. Kedu ka isuru umu akwukwo olu asusu abuo si emetuta ha n'omumu asusu Igbo?
2. Olee ihe ndi no na gburu gburu umu akwukwo nwere ike inye aka kwalite omumu asusu Igbo?
3. Kedu ka mmekorita umu akwukwo na agbataobi si emetuta ha n'imu asusu Igbo?

Usoro Nchocha

Udi nchocha e jiri mee nchocha a bu nke sovee nkowa. Nworgu (2015) kowara sovee dika nchocha na-eji ufodu ndi a hoputara n'otu ebe maobu obodo anochite anya ndi ozo iji were mata echiche, omume, mbunuche, nkwenye na nhuru uwa nke ndi mmadu. A na-esitezi n'ihe a choputara site na mkpuru mmadu ole na ole mee mkpebi nke ga-emetuta ndi niile nchocha ahụ metutara. E nwere ike iji njumaza mee nke a maobu site n'ilere anya. Sovee na-eji ngwa oru o nwetara n'echiche ndi mmadu aru oru. Usoro a kwesiri nchocha a n'ihu na a ga-eleba anya na mmetuta gburu gburu ebe obibi umu akwukwo nakwa agbataobi ha na-enwe n'omumu asusu Igbo ha.

Ebe ndi nchocha mere nchocha a bu n'ulo akwukwo sekondiri di n'okpuru ochichi mgbago ugwu Umuahia nke steeti Abia. Okpuru ochichi mgbago ugwu Umuahia nwere obodo ndi mejuputara ya nke gunyere: Umuahia, Umukabia, Umuawa Alaocha, Umuagu, Umuekwule, Ihite Ude, Umuda Isingwu na Ohuhu.

Umụ akwụkwọ dī otu narị na iri abụọ, bụ nke e ji usoro keebumnobi wee hōrọ na ụlọ akwụkwọ ise nke e jikwazi usoro tumbom tumbom wee hōrọ ka e ji mee nchọcha a.

Ngwa nchọcha e ji mee nchọcha a bụ njumaza, nke isiokwu ya bụ Mmetụta Gburu gburu Ebe Obibi Umụ akwụkwọ N'omumụ Asụsụ Igbo (MGEOUNOAI). O bụ ndi nchọcha ji aka ha meputa njumaza ahụ. O bụkwa ndi okammuta nọ na nnukwu ngalaba Edukeshon na Mahadum Najirja, Nsukka tulere ya. Ajuju dī iri na asaa nke umụ akwụkwọ zara mebere MGEOUNOAI. E ji miin na ndipụ n'izugbe wee hazie ma tuchaa data e nwetara na nchọcha a. Akara miin bidoro na 2.50 gbagowe ka a nabatara dika osisa dabara n'ihe a na-achọ, ebe akara miin pekariri 2.50 bụ ndi anabataghị na nchọcha a.

Nchoputa

Ajuju Nchọcha nke Mbụ

Kedu ka isuru umụ akwụkwọ olu asụsụ abụọ si emetuta ha n'omumụ asụsụ Igbo?

Tebul Nke Mbụ: Osis a miin na ndipụ n'izugbe ka isuru umuaka olu asụsụ abụọ si emetuta ha n'omumụ asụsụ Igbo.

Onuogu	Ndina	$\bar{X}$	SD	Nkwa
1	Isuru umụ akwụkwọ olu asụsụ abụọ na-ebute mgbagwoju anya n'ebe umuaka nọ mgbe a na-akuziri ha asụsụ Igbo.	2.86	1.02	Nnabata
2	Isuru umụ akwụkwọ olu asụsụ abụọ na-ebute enweghi mmasi imu asụsụ Igbo n'ulo akwụkwọ.	2.96	0.82	Nnabata
3	Isuru umụ akwụkwọ olu asụsụ abụọ anaghị emetuta asụsụ Igbo ha n'uzo obula.	1.44	0.73	Anabataghị
4	Isuru umụ akwụkwọ olu asụsụ abụọ na-eme ka ha nwee mmasi imu asụsụ Igbo n'ulo akwụkwọ.	1.81	0.85	Anabataghị
5	Isuru umụ akwụkwọ olu asụsụ abụọ na-eme ka ha ghara imuta asụsụ nke obula nke oma.	2.90	1.04	Nnabata
Nchikota		2.39	0.89	Anabataghị

Tebul nke mbụ gosiri osisa miin na ndipụ n'izugbe ka isuru umụ akwụkwọ olu asụsụ abụọ si emetuta ha n'omumụ asụsụ Igbo. Site na tebul, ndi zara ajuju nabatara ndina ajuju nke mbụ, nke abụọ na nke ise. Ajuju ndi a nwere akara miin 2.86, 2.96 na 2.90 n'otu n'otu. Nke a putara na isuru umụ akwụkwọ olu asụsụ abụọ na-ebute mgbagwoju anya n'ebe umuaka nọ mgbe a na-akuziri ha asụsụ Igbo. O na-ebutere ha enweghi mmasi imu asụsụ Igbo n'ulo akwụkwọ. O na-emekwa ka ha ghara imuta asụsụ nke obula nke oma. N'aka nke ozo, ndi zara ajuju anabataghị ndina ajuju nke

atọ na nke anọ ndị akara miin ha bụ 1.44 na 1.81 n'otu n'otu. Nke a gosikwara na ịsụrụ ụmụ akwụkwọ olu asụsụ abụọ na-emetụta asụsụ Igbo ha n'uzọ ọbụla ma na-emetụtakwa mmasi ịmụ asụsụ Igbo ha.

Ajụjụ Nchọcha nke Abụọ

Olee ihe ndị nọ na gburu gburu ụmụ akwụkwọ nwere ike inye aka kwalite ọmụmụ asụsụ Igbo?

Tebul Nke Abụọ: Ọsịsa miin na ndipụ n'izugbe ihe ndị nọ na gburu gburu ụmụ akwụkwọ nwere ike inye aka kwalite ọmụmụ asụsụ Igbo.

Ọnụọgụ	Ndịna	$\bar{X}$	SD	Nkọwa
6	Ihe omume ndị a na-eme na TV na-enye ụmụ akwụkwọ ohere ịmụta asụsụ Igbo.	2.94	0.83	Nnabata
7	Ige egwuregwu a na-eme na-asụsụ Igbo na redio anaghị enyere ụmụ akwụkwọ aka ịsụ asụsụ Igbo.	2.37	1.01	Anabataghị
8	Ndị nne na nna na-enyere ụmụ ha aka ịmụta ịsụ asụsụ Igbo na-agwaghị ya asụsụ ọzọ.	1.52	1.02	Anabataghị
9	Ịchịkọba asompi ụmụ akwụkwọ n'asụsụ Igbo na-akwalite ọsụsụ asụsụ Igbo ha.	2.82	1.00	Nnabata
10	E nwere ike iji igwe komputa nyere ụmụ akwụkwọ aka ịmụta asụsụ Igbo nke ọma.	3.24	0.91	Nnabata
Nchịkọta		2.58	0.95	Nnabata

Tebul nke abụọ gosiri ọsịsa miin na ndipụ n'izugbe ihe ndị nọ na gburu gburu ụmụ akwụkwọ nwere ike inye aka kwalite ọmụmụ asụsụ Igbo. Site na tebul, ndị zara ajụjụ kwenyere na ndịna ajụjụ nke isii, nke itoolu na nke iri. Nke a putara na ihe omume ndị a na-eme na TV na-enye ụmụ akwụkwọ ohere ịmụta asụsụ Igbo. Ịchịkọba asompi ụmụ akwụkwọ n'asụsụ Igbo na-akwalite ọsụsụ asụsụ Igbo ha. Tinyere na e nwekwaziri ike iji igwe komputa nyere ụmụ akwụkwọ aka ịmụta asụsụ Igbo nke ọma. Sitekwa na tebul, ndị zara ajụjụ anabataghị ndịna ajụjụ nke asaa na nke asatọ. Nke a na-egosi na ha ekwenyeghị n'ige egwuregwu a na-eme na-asụsụ Igbo na redio anaghị enyere ụmụ akwụkwọ aka ịsụ asụsụ Igbo. N'otu aka ahụkwa, ha ekwenyeghị na ndị nne na nna na-enyere ụmụ ha aka ịmụta ịsụ asụsụ Igbo na-agwaghị ya asụsụ ọzọ.

Ajụjụ Nchọcha nke Atọ

Kedu ka mmekọrịta ụmụ akwụkwọ na agbataobi si emetụta ha n'ịmụ asụsụ Igbo?

Tebul 3: Ọsịsa miin na ndipụ n'izugbe ka mmekọrịta ụmụ akwụkwọ na agbataobi si emetụta ha n'ịmụ asụsụ Igbo.